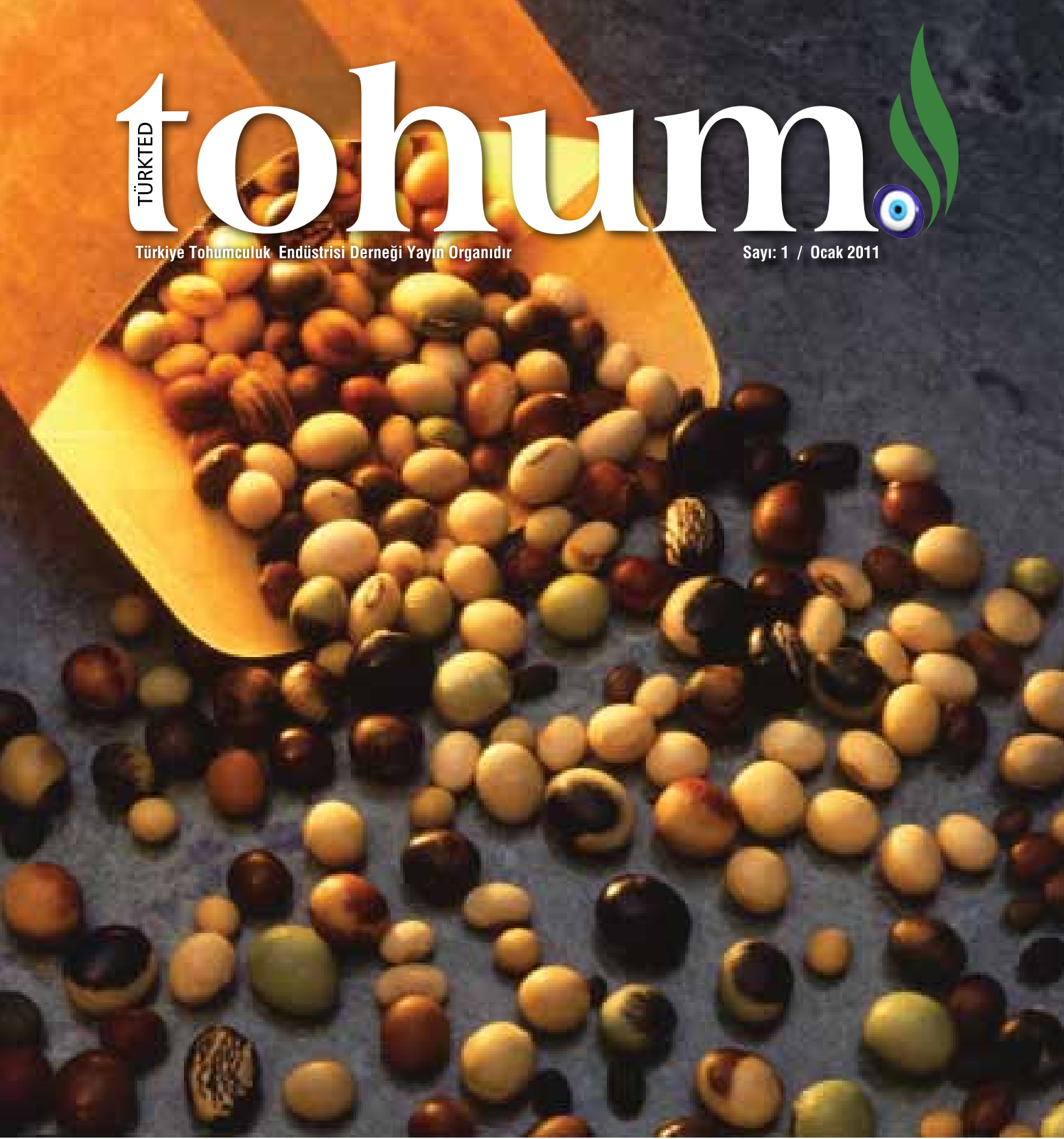

TÜRKTED tohum.

Türkiye Tohumculuk Endüstrisi Derneği Yayın Organıdır

Sayı: 1 / Ocak 2011

GÜNDEM

Tohumculuk Kanunu Revize Edilmeli

RÖPORTAJ

Sertifikalı Tohum Destekleri Artacak

AHDE VEFA

Dürüst, Adil, Alçak Gönüllü

Mutluluğu, bereketi, dostluğu bol bir 2011 yılı geçirmeniz dileğiyle...

Misyonumuz

“ Tohumculuk alanında Türkiye'nin bölgesel lider bir ülke olması için, teknoloji ve sistem geliştiren, diğer ülkelerle rekabet edebilen ve bölgesinde model oluşturabilecek şekilde ülke tohumculuğunun geliştirilmesine katkıda bulunmak ve Türk tohumculuğunu uluslararası alanda temsil etmek. ”

Vizyonumuz

“ Ulusal ve uluslararası alanda gıda güvenliği ve sürdürülebilir tarım temelinde dünya tohumculuk endüstrisi ile bütünleşmiş etkin ve uluslararası alanda rekabetçi bir tohumculuk endüstrisi oluşturulması. ”

TÜRK-TED

TÜRKİYE TOHUMCULUK ENDÜSTRİSİ DERNEĞİ

Tohumculuk Sektörünün Değerli Mensupları,

Atalarımız “söz uçar yazı kalır” demişler. Son yıllarda bilişim ve iletişim teknolojisinde akıl almaz bir hızla gerçekleşen ilerlemelere ve internetin artık neredeyse kol saati gibi hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olmasına rağmen, sanal ortamdaki yazılar da çoğu zaman ekrandan uçup gitmektedir. Bu nedenle basılı yayının yeri her zaman farklıdır. Biz de TÜRKTED olarak bu düşünce ile tohumculuk sektörünü ilgilendiren birçok konuyu paylaşmak ve katılımcı bir yaklaşımla tartışma zeminini genişletmek amacıyla “**Tohum**” dergisini sizlere sunma zamanının geldiğine inanıyoruz. Dergimizin ilk sayısını sizlere ulaştırmanın kıvancı ve sevinciyle, 2011 yılının hepimiz için hayırlı olacak yenilikler getirmesi, sektörümüz için faydalı olacak değişim ve girişimlere vesile olması ve bunların ötesinde tüm insanlığa huzur ve mutluluk getirmesi dileğiyle yeni yılınızı kutluyorum.

Tohum’un mümkün olduğunca sadece tohuma ve tohumculuğa özgü konuların ele alındığı bir dergi olmasına özen gösterdik. Çünkü ülkemizde tarım konusunda birçok süreli yayının bulunmasına karşın, tohumculukla ilgili konulara münhasır olarak yayımlanan dergi sayısı yok denecek kadar azdır. Bir nebze de olsa bu eksikliği giderebilmek amacıyla şimdilik üç ayda bir yayımlanacak olan bu dergiyi ilgili eleştiri, görüş ve önerilerinizle bizleri destekleyeceğinize olan inancımız tamdır.

Dergimizin içeriğinde, makaleden güncel haberlere, mevzuattaki uygulama ve değişikliklerden Türkiye ve dünya gündemindeki sektörel gelişmelere, ülkemiz tohumculuğuna emek veren öncülerimize ahde vefadan Derneğimiz üyelerini tanıtan bilgi ve röportajlara kadar; çeşitli başlıklar altında, tohumculuk iş kolundaki paydaşları ilgilendiren konulara yer vermeye çalıştık.

Tohum’un ilk sayısında, sektörümüzün gelişimine yönelik politikalar çerçevesinde gerekli kararları alan ve bunların uygulanmasını sağlayarak bizlere destek veren Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürü Sayın Ali Karaca ile tohumculuk konusunda yapılan röportaj tüm paydaşlar için önemli mesajlar içermektedir.

Bu sayıda ele alınan konuların başında, yaklaşık dört yıldır yürürlükte olan 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu’nda öngörülen birtakım değişiklikler geliyor. Gerekçeleriyle birlikte olabildiğince özlü bir biçimde değinilen bu değişiklik önerileri, hem Derneğimiz hem de diğer paydaş kuruluşlarca neredeyse zorunluluk haline geldiğine inanılan ve kısa dönemde yetkili merciler tarafından gündeme alınarak yapılması gereken değişikliklere ait talepleri kapsıyor.

Dergimizin ilk sayısında, tohumculuk sektöründe yönetim konusunun incelendiği bir makale de yer alıyor. Yönetişim alanında oldukça eski bir kavram olmasına rağmen özellikle 1990’lı yıllardan itibaren demokratik toplumlarda güncellik kazanarak uygulanmaya başlamıştır. Ülkemizde de tohumculuk sektörü 1985 yılından itibaren özelleşme sürecine girerek önemli ilerlemeler kaydetmekle birlikte, maalesef özerkleşme konusunda beklenen ilerlemeyi gerçekleştirilememiştir. Bu bağlamda, yönetim ilke ve stratejilerinin gerektiği gibi uygulanması halinde sektörümüzün kapsamlı atılımları hayata geçirmesi kaçınılmazdır.

Dergimizin her sayısında yer vermeyi planladığımız “Sektöre Emek Verenler” bölümünün ilkinde Merhum Bahri Dağdaş’ı ve Derneğimizin Kurucu Başkanı Merhum Aziz Alp Karabatur’u anmayı uygun gördük. Çünkü Bahri Dağdaş’ın Türk tarımı ve özellikle hububat tohumculuğumuzun gelişimi için yaptığı işler her türlü takdirin ötesindedir. Ayrıca, inancı, çalışkanlığı, üretkenliği, bilimsel disiplini, bilgisini ve deneyimlerini aktarmadaki cömertliği ve daha birçok gıpta edilecek özelliğiyle Bahri Dağdaş tohumcuların gerçek duayenlerinden biri olarak rahmetle anılması ve örnek alınması gereken bir bilim insanıdır. Merhum Aziz Alp Karabatur’a gelince, 1980’li yılların başından itibaren ülkemiz tohumculuk sektörünün reform niteliğindeki çeşitli yasal düzenlemelerle özel sektöre dayalı yeni bir yapılanma içerisine girmesini takiben, bu sektöre gönül verenler hiç vakit kaybetmeden işe koyulmuşlardır. Sivil toplum olarak sürece katılmanın önemine inanan bu öncüler; Osman Arıkoğlu, Mehmet Ali Yormazoğlu, Dr. Muhammer Özkan, Ahmet Gönen, Ahmet Hızarcı, İsmet Bakırlı, Prof. Dr. Fahrettin Macit ve Sıtkı Antmen, Dr. Aziz Alp Karabatur’un Kurucu Başkanlığında bir araya gelerek tohumcuların ilk ve hâlihazırda da tek sivil toplum kuruluşu olan Derneğimizi kurmuşlardır. Bu nedenle hem Merhum Karabatur’un hem de saygıyla andığımız diğer öncülerin gerek TÜRKTED ve gerekse diğer sektör mensupları için büyük hatırası vardır.

Önümüzdeki sayılarda konuk yazarlara da yer vermeyi düşündüğümüz **Tohum**’un yayımlanmasında; dürüstlük, açık yüreklilik, objektiflik, sağduyu, bilimsellik, kurumsal saygı, çok seslilik, kişi ve kurumların cevap ve düzeltme hakları ile insan onuruna, temel hak ve özgürlüklere saygılı olmak temel ilkelerimizdir.

Tohum dergisinin sektörümüz için hayırlı olması ve sizlerin de katkılarıyla hayırlı bir vesile olmada bereketli olması dileğiyle, tüm paydaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Ali ÖZBUĞDAY
TÜRKTED Yönetim Kurulu Başkanı

içindekiler

Ocak / 2011

6 TOHUM GÜNDEMİ
TOHUMCULUK KANUNU REVİZE EDİLMELİ..
Tohumculuk Kanunu'nda aksayan hususlar ve uygulamada karşılaşılan zorluklar ile Kanun'un yeniden revize edillmesini gerektiren hususlar.

9 SEKTÖRE EMEK VERENLER
BAHRİ DAĞDAŞ'I HATIRLAMAK GEREK!
Evlü ve 3 çocuk babası olan Bahri Dağdaş, Türk tarımı için önemli hizmetlerde bulundu.

10 RÖPORTAJ
SERTİFİKALI TOHUM DESTEKLERİ ARTACAK
Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürü Ali Karaca, önümüzdeki dönemde sertifikalı tohum üreten firmaların destekleneceğini, ar-ge desteklerinin ve yerli çeşitlerin ıslah çalışmalarının artırılmasının hedeflendiğini bilgisini verdi.

12 MAKALE
TOHUMCULUK SEKTÖRÜNDE YÖNETİŞİM:
Yönetişim oyununda üç baş aktör vardır; kamu, özel sektör ve sivil toplum. Oyunun kalitesi de rol paylaşımındaki hakkaniyete bağlıdır.

15 AHDE VEFA
AZİZ ALP KARABATUR
TÜRKTED kurucularından olan Aziz Alp Karabatur 1991 yılına kadar Dernek'in Başkanlığı'nı yaptı.

16 HABER
TÜRKİYE VE DÜNYA GÜNDEMİ

18 TÜRKTED ÜYE LİSTESİ

İmtiyaz Sahibi Türkiye Tohumculuk Endüstrisi Derneği Adına Ali Özbuğday / TÜRKTED Yönetim Kurulu Başkanı

Yazı İşleri Müdürü A. Müfit Engiz / TÜRKTED Genel Sekreteri

Editör Selda Başusta Çalık

Yayına Hazırlayan Tematik Medya Yayıncılık ve Ajans Hizmetleri

İletişim Güvenlik Cad. Güvenlik Apt. No:7/1 06540 Aşağı Ayrancı / ANKARA **e-mail** turkted@turkted.org.tr **Tel** 0 312 419 00 32 **Fax** 0 312 419 00 32

Baskı Promat Basım Yayın San. Ve Tic. A.Ş. Sanayi Mah. 1673. Sok. No:34 Esenyurt / İSTANBUL **Tel** 0 212 622 63 63 **Yayın Türü** Yerel Süreli Yayın

tohum dergisi Türkiye Tohumculuk Endüstrisi Derneği tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayınlanmaktadır. Dergide yer alan yazı, fotoğraf, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzin almaksızın, kaynak göstererek dahi yayınlanamaz, basılamaz, çoğaltılamaz.

■ Tübitak ile Biyoteknolojik İş Birliği

TÜRKTED ve TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu) bağlı Marmara Araştırma Merkezi (MAM) Genetik Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü (GMBE) arasında bir iş birliği protokolü imzalandı. 22 Ekim'de TÜRKTED Yönetim Kurulu Başkanı Ali Özbuğday ve TÜBİTAK MAM Başkan Vekili Mehmet Önder Yetiş tarafından atılan imzalarla yürürlüğe giren Protokol'ün amacı; dünyada ve Türkiye'de sürekli gelişen, bilimsel ve teknolojik yenilikler kaydeden "moleküler biyoloji, biyoteknoloji" alanlarında iki kuruluş arasında iş birliği imkânlarının ortaya çıkarılarak değerlendirilmesi, muhtemel proje ve hizmetlerin oluşturulması ve yürütülmesi olarak tanımlanıyor. Protokol'ün hedefleri ise; TÜRKTED ve TÜBİTAK MAM arasında, klasik bitki ıslahı ve biyoteknoloji alanlarında teknik eğitim programlarının düzenlenmesi, tohumculuk sektörüne yönelik olarak proje geliştirmek üzere ar-ge fonları hakkında eğitim toplantılarının yapılması, proje fikirlerinin üretilerek proje pazarlarının oluşturulması ve değişik bitki gruplarında fikri mülkiyet hakları kapsamında rutin analizlerin gerçekleştirilebilmesi olarak sıralanıyor. Protokol kapsamında, tohumculuk sektöründe ülkeye yön verecek çalışma gruplarının oluşturularak proje fikirlerinin geliştirilmesi, proje pazarlarının yaratılması, bu kapsamda her iki kuruluşun bünyelerinde bulunan tecrübe ve uzmanlığın karşılıklı olarak (danışmanlık, görüşme, fikir alışverişi, proje ön hazırlık çalışmaları ve incelemeleri ile) değerlendirilmesi, TÜRKTED'e üye firma teknik personeline klasik ıslah ve biyoteknolojinin bütünleştirilmesi amacıyla teknik eğitimlerin verilmesi kararlaştırıldı. Ayrıca firma üst düzey yetkililerine yönelik olarak ve proje destek programları hakkında bilgilendirme seminerlerinin düzenlenmesi ve değişik bitki gruplarında fikri mülkiyet hakları kapsamında tohum-fidan DNA kimliklendirilmesi işleminin (isme doğru testler) gerçekleştirilebilmesi konularında da anlaşmaya varıldı.

■ “Türkiye Tohumda Dışa Bağımlı Değil”

TÜRKTED Yönetim Kurulu Başkanı Ali Özbuğday, “Türk tohumculuk sektörü, yerli firma sayısının artmasıyla beraber kabuğunu kırıyor. Bugün tohum üretimi yapan yaklaşık 350 firma sektörde faaliyet gösteriyor. Bunlardan 70 kadarı araştırmacı kuruluş niteliğine haiz ve kendi Ar-Ge çalışmalarını yapabiliyor” dedi. Türk tohumculuğu ile ilgili doğruluk taşımayan birçok açıklama yapıldığını ve bunların bütün tarım sektörüne çok ciddi zararlar verdiğini kaydeden Özbuğday, sözlerine şöyle devam etti: “Bugün Türkiye’de kullanılan tohumun yarısından fazlası yerli şirketler tarafından üretiliyor. Türk tohumculuğu kendi teknolojisini geliştiriyor. Artık bu alanda dünyada rekabetçi altyapımızı hızla geliştirme yolundayız. Ar-ge çalışmalarına verilecek desteklerle sektör, önümüzdeki yıllarda çok ciddi atılımlar yapacak. Daha önce ülkemizde hep Hollanda, İsrail ve Amerika tohumculuğu örnek gösterilirdi. Şimdi devir değişti. Türkiye bugün, tohumculukta dünyaya örnek gösterilen ülkelerden biri haline geldi. Yerli firmalar pek çok çeşitte yabancı firmalarla yarışıyor. Yerli şirketler fiziki ihracatın yanında, yurt dışına geliştirdikleri yeni çeşitlerin lisanslarını da satmaya başladı.” Yanlış bilgiler içeren açıklamaların sektöre ciddi zarar verdiğini kaydeden TÜRKTED Başkanı Özbuğday, “Söylentiler, ilk önce tüketiciyi tereddüde düşürüyor. Dolayısıyla üreticiyi de çok zedeliyor. Tohum ticareti ve ihracatı yapan sanayiciyi çok kötü etkiliyor. Modifiye domates tohumlarıyla insanlara zarar verilebileceğini söylerseniz, bu ürünleri nasıl ihraç ederiz? Bu tür sorumsuz ifadeler yurt dışı alıcılarımızı olumsuz etkiler ve ‘Türk ürünleri tehlikelidir’ gibi bir imaj oluşur. Bugün ülkemizde yeni çeşit geliştiren firmaların dörtte üçü yerli şirketlerden oluşuyor” diye konuştu.

■ Binde 3'lük İstişare Toplantısı

TÜRKTED üyeleri 24 Kasım tarihinde bir İstişare Toplantısı yaparak, tohumculukla ilgili ürün, mal ve hizmet satışlarından kesilecek binde 3'lük komisyonu görüştüler.

Bilindiği üzere, Tohumculuk Kanunu'nun 24. Maddesinin b fıkrasına göre, “Birlik üyelerinin tohumculukla ilgili ürün, mal ve hizmet satışlarından kesilecek binde üç'lük (yüzde 0.3) komisyon”un alınması hükme bağlanmıştı. Ancak, 10 Temmuz 2010 tarihinde yapılan TSÜAB Genel Kurulu'nda bu kesintinin 2010 yılında tahakkuk eden kısmının üyelere alınmaması yönünde karar alınmasına rağmen Genel Kurul'un bu kararının iptali amacıyla bir birlik üyesi tarafından Ankara 5. İdare Mahkemesi'ne dava açıldı. Bu davaya istinaden söz konusu Mahkeme'nin verdiği 2010/1341 No.lu Karar'da ise adı geçen Birlik'in bu davayı kabul ettiğini resmen beyan etmesi nedeniyle Genel Kurul kararının iptal edilmesi hükme bağlandı. Ortaya çıkan bu durumu değerlendirmek amacıyla 24 Kasım 2010 tarihinde TÜRKTED üyelerinin katılımıyla yapılan İstişare Toplantısı'nda konu kapsamlı olarak değerlendirildi. TÜRKTED üyelerinin bu bağlamdaki mağduriyetlerinin önlenmesi amacıyla, katılımcıların vardıkları mutabakat sonucu, bundan sonra öncelikli durumdan etkilenen diğer paydaşların da katılımıyla politikacılarla görüşülerek Kanun'da değişiklik yapılması için faaliyette bulunulması ve sonuç alınmaması halinde hukuki yollara başvurulması kararlaştırıldı.

Tohumculuk Kanunu Revize Edilmeli!..

TÜRKTED Yönetim Kurulu Üyeleri Fahri Harmanşah ve İ. Hamit Esin, 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu'nda aksayan hususlar ve uygulamada karşılaşılan zorluklar ile Kanun'un yeniden revize edilmesi gereken bölümlerini gerekçeleriyle birlikte kaleme aldı.

5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu, 31 Ekim 2006 tarihinde TBMM'de kabul edilerek yasalaşmıştır. Söz konusu Kanun yasalaştığı tarihten itibaren, Kanun'un ön gördüğü tohumculuk sektörünün yeniden yapılanmasına ilişkin kuruluş çalışmaları 2008 yılında tamamlanmıştır. Bu kapsamda Kanun'da belirtilen 7 Alt Birlik ve Üst Birlik olan Türkiye Tohumcular Birliği'nin kuruluşu gerçekleştirilmiştir.

Geçen 2 yılı aşkın sürede Kanun'da aksayan hususlar ve uygulamada karşılaşılan zorluklar açık seçik ortaya çıkmış ve Kanun'un yeniden revize edilmesi zorunluluğu doğmuştur. Geçen süreç içerisinde karşılaşılan aksaklıklar ve yaşanan tecrübelerin ışığı altında söz konusu revizyon, öncelikle değiştirilmesi gereken hususlar ve orta vadede gözden geçirilmesi ve değiştirilmesi gereken hususlar olarak özetlenebilir.

Acilen değiştirilmesi talep edilen maddeler:

- Kanun'un tazminatları düzenleyen **11. Maddesi'nde**; tazminat miktarının belirlenmesi net ve açık değildir. Bu sebeple söz konusu tazminatın belirlenmesinde benzer durumlarda bile farklı uygulamalarla karşılaşılabileceği endişesini doğurmaktadır. Ayrıca kötü niyetli üreticilerin bu maddeyi kullanarak tohum firmaları üzerinde baskı unsuru meydana getirmesi olağandır.

Dolayısı ile tazminat miktarının, hakkaniyet ölçüsü içerisinde tohumluk bedeli baz alınarak bir oran oluşturulması ve her halükarda tohumluk bedelinin 10 katından fazla olmaması gerektiği düşünülmektedir. Tazminat miktarının belirlenmesinde taraf temsilcileri yer almalıdır.

• Kanun'un ceza hükümleri ile ilgili **12. Maddesi'nde**; suç ile ceza arasında bir orantısızlık bulunmaktadır. Suç ve cezanın orantılı hale getirilmesi gerekmektedir. Kanun'un mevcut halinde daha ağır bir suça daha az ceza, daha hafif suça daha ağır ceza öngörülmektedir.

Suç ve cezalar yeni bir sınıflandırmaya tabi tutularak yeniden düzenlenmelidir. Kanun'da suç olarak belirlenen asgari tohumluk standardının altına düşürülmesi durumunda kasıt unsuru

Suç ve cezalar yeni bir sınıflandırmaya tabi tutularak yeniden düzenlenmelidir. Kanun'da suç olarak belirlenen asgari tohumluk standardının altına düşürülmesi durumunda kasıt unsuru

Suç ve cezalar yeni bir sınıflandırmaya tabi tutularak yeniden düzenlenmelidir. Kanun'da suç olarak belirlenen asgari tohumluk standardının altına düşürülmesi durumunda kasıt unsuru

ru aranmalı ve bu maddenin uygulanmasında kasıt unsuru ön planda tutulmalıdır. Suçun tekrarı halinde, suçu işleyen firmanın 5 yıl süre ile faaliyetten men edilmesi hükmü çok ağır bir hüküm olup bu şekliyle uygulanmamalı, bunun yerine para cezası artırılmalıdır. Ancak faaliyetten men cezası gereklilikleri yeniden değerlendirilmeye tabi tutulmalıdır.

• Kanun'un 24. Maddesi Alt Birlik gelir ve giderlerini düzenlemektedir. Bu maddenin "b" bendinde "üyelerin tohumculukla ilgili ürün, mal ve hizmet satışlarından binde üç oranında komisyon" öngörülmektedir.

Uygulamalarda binde üç komisyonla ilgili en fazla gelirin Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği'nde (TSÜ-AB) olduğu ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan söz konusu gelir büyük meblağlara ulaşmış, Alt Birlik ihtiyaçlarının üstünde olduğu gözlemlenmiştir. Diğer taraftan büyük miktarda ödeme yapan TSÜAB üyeleri, ayrıca tohumculukla ilgili faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için, tohum yetiştiricileri ile ilgili üyelik bedellerini de ödemek zorunda kalmışlardır. Bu durum tohum üreticisi firmalar üzerine büyük bir mali yük getirmektedir. Kanun kapsamında kurulan 7 Alt Birlik'ten sadece TSÜ-AB üyelerinin kurumsallaşmalarını tamamlamış olması, diğer Alt Birlik üyelerinin benzer kurumsallaşma noktasında yetersizlikleri nedeniyle, Türkiye Tohumcular Birliği'nin mali yükü büyük ölçüde TSÜAB üyeleri üzerinde kalmaktadır.

Kanun'un 17. Maddesi tohumculukla ilgili faaliyette bulunanların faaliyet konuları ile ilgili alt birliklere üye olma zorunluluğunu getirmektedir. Araştırma faaliyetlerinde bulunan TSÜAB üyeleri aynı zamanda Bitki Islahçıları Alt Birliği'ne de üye olmak zorundadır. Bu nedenle birden fazla alt birliğe üye olan tohum üreticisi firmaların mal ve hizmet satışlarından elde ettikleri binde üç'lerin nasıl dağıtılacağı konusunda, Kanun yeteri kadar açık değildir. Yetiştiriciler Alt Birliği üyeleri, TSÜ-AB üyeleri gibi kurumsallaşmamış olduğundan her yıl sayıları değişebil-

mektedir. Ürün, mal ve hizmet satışlarından meydana gelecek binde üç komisyon bir yıl sonra tahsil edileceğinden, yetiştiricilerden geriye dönük olarak komisyon tahsil etmenin mümkün olamayacağı veya icra yoluyla tahsil edileceği uygulamalardan anlaşılmalıdır.

Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı 24. Madde'nin b fıkrasının Alt Birlik'in ihtiyaç duyacağı gelirler nispetinde ve belirlenecek üst limitle sınırlandırılacak şekilde değiştirilmesinin gereği bugüne kadar yapılan uygulama sonuçlarından ortaya çıkmaktadır.

Sonuç olarak Alt Birlik gelirleri ile ilgili söz konusu madde uygulamalarda sektörde rahatsızlık meydana getirdiğinden acilen değiştirilmesi gereken maddeler arasında yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen tazminatı düzenleyen 11. Madde, cezalarla ilgili 12. Madde ve Alt Birlik gelir ve giderlerinin düzenleyen 24. Madde'nin torba yasalarla bir an önce sektörle istişare edilerek değiştirilmesi rahatlık sağlayacaktır.

Kanun'da orta vadede değiştirilmesi gereken maddeler ise;

• Madde 3'ün "a" bendinde 7 adet Alt Birlik'in kurulması öngörülmüştür. Birliklerin sayısının, tohumculuk sektörü ile ilgileri bağlamında yeniden değerlendirilmesinde yarar görülmektedir. Bunun en önemli nedeni diğer Alt Birlik üyelerinin ülkemizde henüz yeterli altyapıya sahip olmamaları ve kurumsallaşmamalarından kaynaklanmaktadır. Yeniden yapılanma sürecinde söz konusu alt birliklerle ilgili olarak yeniden değerlendirme ihtiyacı doğmaktadır.

• Kanun'un yetki devri başlıklı 15. Maddesi ile düzenlenen bu Kanun kapsamında belirlenen konularda yetki devri yapılacak olan kurum tanımının içine "konu ile ilgili Alt Birlik" ifadesi yer alacak şekilde maddenin yeniden düzenlenmesi önem kazanmaktadır.

• 18. Madde'de tanımlanan Alt Birlik'in görevlerine, tohumculuk sektöründe araştırmacı ve islahçılara burs, hibe ve destek sağlayarak teknik kadroların oluşmasını sağlamak; ulusal ve uluslararası meslek örgütleri ile teknik iş bir-

› Fahri Harmansah
TÜRKTED İkinci Başkanı

› Hamit Esin
Yönetim Kurulu Üyesi

Tazminat miktarının, hakkaniyet ölçüsü içerisinde tohumluk bedeli baz alınarak bir oran oluşturulması ve her halükarda tohumluk bedelinin 10 katından fazla olmaması gerektiği düşünülmektedir.

Kanun'un ceza hükümleri ile ilgili 12. Maddesi'nde; suç ile ceza arasında bir orantısızlık bulunmaktadır. Suç ve cezanın orantılı hale getirilmesi gerekmektedir. Kanun'un mevcut halinde daha ağır bir suça daha az ceza, daha hafif suça daha ağır ceza öngörülmektedir.

liği yapmak ve gerektiğinde üye olmak; kamu kurum ve diğer mesleki kuruluşlar ile iş birliği sağlamak gibi hususlara yer verilmesinde yarar görülmektedir.

• Birlik Yönetim Kurulu ve görevlerini düzenleyen **30. Madde**'de; Birlik Yönetim Kurulu'nun oluşturulması ile ilgili olarak yeniden bir düzenleme yapılmalıdır. Mevcut uygulamada 7 Alt Birlik'in toplam 70 Birlik Genel Kurulu delegesi hiç tanımadığı kişilerle alakalı oy kullanmak mecburiyetinde kalmaktadır. Bu anlamda her Alt Birlik'in 10 kişilik delege üyesi kendi aralarında Birlik Yönetim Kurulu'nda görev alacak temsilcisini seçer şeklinde değiştirilmelidir. Bu bağlamda Kanun'un **29. Maddesi**'nde tanımlanan

Birliğin Genel Kurulu'nun görevleri içerisinde "**c**" bendinde Yönetim Kurulu hariç olmak üzere Birlik'in diğer organlarını seçmek olarak değiştirilmesi uygun görülmektedir.

• Kanun'un "**Alt birlik ve birlik organları seçimlerine katılma nitelikleri**"ni düzenleyen **35. Maddesi** "**Alt birlik ve Birlik üyelerinin haklarının kullanılabilmesi için tüzel kişilerin; sahibi, ortağı, yönetim kurulu üyesi, genel müdürü, Murahhas azası seviyesinde üst düzey yöneticisi ve şirketi temsil, ahzu kabza yetkili olması ve bu halinin seçimden en az altı ay öncesini kapsaması şarttır**" şeklindedir.

Bu maddenin ıslah edilerek, günümüz koşulları kapsamında daha uygulanabilir hale dönüştürülmesi, Alt

Birlik üyelerinin bu haklarının kullanılabilmesi için tüzel kişilerin tam yetki ile görevlendireceği gerçek kişiler tarafından temsil edilmesi yeterli olmalıdır.

• Yine **35. Madde**'de belirtilen Alt Birlik ve Birlik seçimlerine katılma nitelikleri şartlarına "**Devlet memuru olmamak**" ibaresinin ilave edilmesi.

• Bu Kanun'da belirtilmeyen ancak yürürlükteki **5253 Sayılı Dernekler Kanunu** kapsamında kurulan ve tohumculuk alanında en az 10 yıldır faaliyet gösteren **Sivil Toplum Kuruluşlarının** da ilgili Alt Birlik Genel Kurul ve Yönetim Kurullarında gözlemci statüsünde yer almaları hususunun Kanun'un **20 ve 21. Maddelerine** ilave edilmesi uygun görülmektedir.

Bahri Dağdaş'ı Hatırlamak Gerek!

“Açın bu çiftliklerin kapısını, kaldırın bu tel örgüleri. Milleti ile beraber olmayan devlet bizim kârımız değildir”

Bahri Dağdaş ile ilgili TÜRKTED İkinci Başkanı Fahri Harmanşah tarafından nakledilen bir anı:

Rahmetli Bahri Dağdaş'ın Bakanlığı zamanında Türkiye'de ilk defa Sonora - 64, Penjamo - 62 gibi Meksika buğday çeşitleri, Bezostaja - 1 gibi Rus buğday çeşidi denemeleri ve yaygın ekilişleri başlar. Verim sonuçlarının merakla beklendiği yıl, Bahri Bey buğday hasadı sonrası Manisa - Beydere Pamuk Deneme Üretim Çiftliği'ne uğrar. Kalabalıkta Manisa Ziraat Müdürü'ne yeni buğday çeşitlerinin verimlerini sorar. Ziraat Müdürü 700-800 kg/da verim alındığını söyler. Bahri Bey bu rakamları duyunca mest olur... Beydere'nin Döner Sermaye Saymanı Ramazan Baysan, verimlerin abartılı olduğunu söyleyemez. Der ki: “Sayın Bakanım, madem buğdaylardan bu kadar verim alınıyor, Türkiye'nin yeteri kadar deposu yok! Biz bu buğdayları nereye koyacağız? Rahmetli Dağdaş, bu soruya fena halde sinirlenir: “Be adam, seninki de soru mu?” Başından fotr şapkasını çıkarır, ters çevirir. “Sen bana buğdayı göster, şapkamın içine koyarım” der. Buğday veriminin artırılmasında ilk kıvılcım Rahmetli Dağdaş zamanında çakıldı. Bunu söylemek bir kadirşinastıktır.

Yukarıdaki sözlerin sahibi Türkiye Cumhuriyeti'nin 30. Hükümeti Bakanlar Kurulu'nda Tarım Bakanı olan ve muhakkak hatırlanması gereken politikacılardan Bahri Dağdaş'a ait. Dağdaş 1919 doğumlu, İsviçre Yüksek Ziraat Mühendisliği Okulu'nu bitirdikten sonra Şeker Fabrikaları Zirai Planlama Uzmanlığı, ardından 13., 14., 15. ve 16. dönemlerde Konya milletvekilliği yaptı, 27 Ekim 1965 ile 12 Ağustos 1969 tarihleri arasında da Tarım Bakanı oldu. Aslen Azerbaycan Gence doğumlu olan, ancak Kars'a göç eden Dağdaş, 1984 yılında İstanbul'da hayata gözlerini yumdu.

Bahri Dağdaş'ı hatırlamamız gerekliliği ise onun önemli reformlarından ileri geliyor. 1969 yılında 1. Tarım Reformu Tasarısı'nı hazırlayıp sunan Dağdaş'ın bu tasarısı ilk önce kabul edilmedi. Ancak aynı tasarı 12 Mart'tan sonra, değiştirilmeden “Bahri Dağdaş Reform Tasarısı” olarak yeniden sunuldu. Tasarı tapusuz toprakları kolayca tapulama imkanı vermekteydi. Türkiye'de toprakların

yüzde 60'dan fazlasının o dönemde tapusuz olduğu düşünülürse Bahri Dağdaş'ın Türk tarımı için yaptığı hizmetler daha iyi anlaşılabilir. Tarımda öküzün koşumda kullanılmasına ilk karşı çıkan Bahri Dağdaş, bir öküzün bir yılda kazandığını yiyerek artı değer bırakmadığını söy-

ledi ve o yıl 15 bin traktörün ithal iznini vererek bu yolda bir çığır açtı. Döneminde uyguladığı politikalarla Türkiye 2-3 yılda kendine yeterli buğdayı kendisi üretir oldu, hatta iki milyon ton stokla yıl tamamlar hale geldi. Dağdaş'ın çabalarıyla Meksika kaynaklı buğday tohumları Anadolu'ya yayıldı. Sözleşmeli çiftçi modelini ilk uygulayan isim de yine Bahri Dağdaş oldu. Hububat tohumculuğunda başlattığı bu işi damızlık

hayvan yetiştiriciliğinde ve meyve fidanları üretiminde de uygulamak istiyordu. Bahri Dağdaş'ın büyük hizmet çığırlarından biri de eğitimdi. Her yörede bir Tarım Okulu açtırdı. Bugün Bahri Dağdaş ismiyle Konya'da Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Ereğli'de Şeker Fabrikası bulunmaktadır.

TÜGEM Genel Müdürü Ali Karaca: Sertifikalı Tohum Destekleri Artacak

Tohum dergisinin ilk sayısında sorularımızı yanıtlayan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürü Ali Karaca, önümüzdeki dönemde sertifikalı tohum üreten firmaların destekleneceği, ar-ge desteklerinin ve yerli çeşitlerin ıslah çalışmalarının artırılmasının hedeflendiği bilgisini verdi.

Türk tohum sektörünün yıllar içinde kat ettiği yolu ve gelişimini kısaca nasıl yorumluyorsunuz?

Gelişmiş ülkelerde tohumculukla ilgili bilimsel ve teknik çalışmaların 150 yıllık bir geçmişe dayandığı bilinmektedir. 1850’li yıllarda başlayan çalışmalar sonucunda, bu ülkeler tohumculuk endüstrisini ve bununla ilgili bitki ıslahı, araştırma altyapısı ve tohumculuk sistemini kurmuşlardır.

Ülkemizde ise tohumculuk ve bitki ıslahı ile ilgili çalışmalar Cumhuriyetle birlikte başlamasına rağmen, tohumculukla ilgili 308 sayılı “Tohumlukların Tes-cil, Kontrol ve Sertifikasyonuna İlişkin Kanun” 1963 yılında uygulamaya konulmuştur.

1980’li yıllara kadar ülkemizde, tohumluk ihtiyacının yurt içi üretimlerle karşılanmaya çalışıldığı, tohumluk üretiminin kamu kuruluşları vasıtasıyla yapıldığı tohumculuk politikaları uygulanmıştır.

Bu dönemden itibaren tohumluk fiyatlarının ve tohumluk ithalatının serbest bırakılması ile serbest piyasa ekonomisinin etkin hale gelmesi neticesinde özel sektör tohumculuğu gelişme fırsatı bul-

muştur. Tohumculuk sektöründe, özel sektör yalnızca üretim alanında değil aynı zamanda teknoloji transferi, çeşit geliştirme, tohum işleme ve pazarlama konularını da içine alacak şekilde organize olmuştur.

2006 yılında kabul edilen Tohumculuk Kanunu ile birlikte tohumculuk sektörü yeni bir ivme kazanmıştır. Bu Kanun; tohumlukların kayıt altına alınması, üretimi, sertifikasyonu, ticareti, piyasa denetimi ve kurumsal yapılanmalar ile ilgili düzenlemeleri kapsamaktadır.

Ülkemiz tohumculuk sektörü bugün itibariyle, uluslararası sistemlerle entegrasyonunu büyük ölçüde sağlamıştır. OECD, ISTA ve UPOV üyeliklerinin yanında AB normlarında üretim ve sertifikasyon sistemine sahiptir.

Tarımsal ürünlerdeki önemli hususların başında verimlilik ve kalite gelmektedir. Türk çiftçisinin tohumluk konusundaki verimlilik ve kalite arayışını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türk çiftçisi yeniliklere açıktır. Bu nedenle özellikle verim ve kalitesine güveneceği yeni çeşitleri kullanma eğilimindedir. Bu konuda Bakanlığımız ve özel

sektör tarafından yapılan demonstrasyon çalışmaları yanında gerekli eğitim, yayım ve bilgilendirme faaliyetleri yürütülmektedir. Geliştirilen yeni çeşitlerin kalite ve kantite açısından tercih ediliyor olmasının yanında, daha yüksek alım fiyatları ile pazara çıkıyor olması çiftçiler tarafından bir tercih sebebidir. Bu yönelmenin daha güçlü hale gelmesi için sanayi sektörü, tohumculuk sektörü ve tabii ki çiftçi örgütlerinin sıkı bir iş birliği yapması gerekmektedir.

Sertifikalı tohum kullanımını artırmaya yönelik Bakanlık politikaları sektör tarafından takdirle karşılanmaktadır. Önümüzdeki dönemde bu gelişim hızını arttırmaya yönelik ne gibi ilave politikalar düşünülmektedir?

Tohumculuk sektörü Bakanlığımız tarafından doğrudan iki şekilde desteklenmektedir. Bunlardan birincisi “Tohumluk Üretim Desteği”, diğeri ise “Sertifikalı Tohumluk Kullanım Desteği”dir. Sertifikalı tohum üretim desteğine 2008 yılında başladık ve bugün itibariyle iki yılda toplam 28 milyon TL ödeme yaptık. Sertifikalı tohum kullanım desteği ise 2005 yılından bu yana devam et-

mektedir. Bu kapsamda da çiftçilerimize yaklaşık 181.5 milyon TL ödeme gerçekleştirirdik.

2005 - 2009 yıllarını dikkate aldığımızda sertifikalı tohum kullanımında yatay seyreden bir grafik vardı. Ancak son iki yıldır sertifikalı tohum kullanım destekleri stratejisinde yaptığımız değişikliklerle hem kullanımda hem de üretimde ciddi artışlar olmuştur. 2009 yılından itibaren aylık ödeme sistemine geçilmiş olup, çiftçilerimize, müracaatlarını takip eden ayda destekleme ödemeleri yapılmaktadır. Bir örnek vermek gerekirse; buğday tohumluğu üretimi 227 bin ton'dan 325 bin ton seviyelerine çıkmıştır. Üretimdeki 100 bin ton'luk bu artış çiftçinin sertifikalı tohumluğa olan talebini yansıtmaktadır. Ancak bu yeterli görülme-yip, yurt içi üretimi istenilen seviyeye getirerek sertifikalı tohum kullanımını en üst düzeye çıkarabilmek için günün şartlarına göre desteklemelerin artarak devam etmesi amaçlanmaktadır.

Ülkemiz tohumculuk sektörünün, yeni çeşit geliştirme ve ar-ge bağlamında rekabet gücünü artırmaya yönelik ne gibi destekleyici politikalar planlanmaktadır?

Çağımız bilim ve teknoloji çağıdır. Bu çağda her alanda hızına yetişilemeyen teknolojik yeniliklere şahit olmaktadır. Bununla beraber, herhangi bir sektörde ar-ge çalışmalarına olan ihti-

yaç, bir bakıma o sektördeki tamamlayıcı unsurların gelişimi ve o sektördeki ihtiyaçlara paralel gitmektedir.

Ülkemizde, tohumculuk sektöründeki gelişim dikkate alındığında, özel sektörün gerek çeşit geliştirme gerekse üretimdeki payı artarak devam etmektedir. Bütün to-

humluklar baz alındığında bugün itibariyle tescil edilen çeşitlerin yaklaşık yüzde 65'i özel sektör tarafından geliştirilen ya da adaptasyonu yapılan çeşitlerden oluşmaktadır. Tohumluk üretimlerine baktığımızda ise hububat grubu hariç diğer tohumluklarda tamamen özel sektör ağırlıklı bir yapı görülmektedir. Bunun yanında özel sektör araştırma kuruluşlarının sayısı da hızla artmaktadır.

Özel sektörün yatırım ve ar-ge faaliyetleri açısından desteklenmesi Bakanlığımız öncelikleri arasındadır. Hâlihazırda sektörün finansman ihtiyacının karşılanmasına yönelik Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri kaynaklarında selektif kredi uygulaması yürütülmektedir. Tohumculuk sektörü yüzde 6.5'ten kullandığı krediyi 1 Ocak 2011'den itibaren yüzde 5'ten kullanmaya başlamıştır.

Bakanlığımız, ar-ge projelerine 2007 yılından bu yana yüzde 100'e varan oranlarda hibe mali destekler sağlamaktadır. Bu uygulamaya önümüzdeki dönemde de devam edilecektir. Ayrıca TÜBİTAK'ın ar-ge destekleri de devam edecektir.

Genel Müdürlüğünüz önümüzdeki dönemde tohumculuk destek ve politikaları çerçevesinde, örneğin sebze tohumculuğu için, ne gibi çalışmalar yapıyor olacak?

Malumlarınız olduğu üzere sertifikalı tohum, fide ve fidan kullanan çiftçilerimiz ile sertifikalı tohum üreten firmaların desteklenmesine devam edilecektir. Bununla birlikte ülkemizde özellikle sebze tohumculuğunda yurt içi tohumluk üretim kapasitesini geliştirmek için, ar-ge desteklerinin ve yerli çeşitlerin ıslah çalışmalarının artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca bu çalışmaların yanı sıra sektördeki gelişmeler takip edilerek gerekli destek ve teşviklerin sağlanması da düşünülmektedir.

“5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu” uygulamaları neticesinde birtakım eleştiriler sektör tarafından gündeme getirilmektedir. Bu eleştirilere ilişkin düşünceleriniz nelerdir?

43 yıl aradan sonra 2006 yılında yürürlüğe giren Tohumculuk Kanunu ile birlikte tohumculuk sektörü yeni bir ivme kazanmıştır. Bu Kanun; tohumlukların kayıt altına alınması, üretimi, sertifikasyonu, ticareti, piyasa denetimi ve kurumsal yapılanmalar ile ilgili düzenlemeleri kapsamaktadır.

Tohumculuk sektörü tarafından, uygulamada karşılaşılan sorunlar değişik platformlarda bizlere iletilmiştir. Tarafımızca her zaman çözüm odaklı bir yaklaşım sergilendi ve bu tutumumuz devam edecektir.

Son olarak 2011 yılı için tohumculuk sektörüne mesajlarınız nelerdir?

Bitki ıslahı ve gelişen biyoteknoloji sonucunda ortaya çıkan yüksek verim ve kalitenin üretime yansımaları için; tohumculuğun çeşitli aşamalarında faaliyet gösteren ıslahçı, üretici, sanayici, tohum dağıtıcısı, kullanıcı boyutunda örgütlenmeyi sağlayan güçlü bir milli tohumculuk endüstrisinin kurulması Bakanlığımızın ana politikaları arasındadır. Bu bağlamda örgütlü yapılarına sahip çıkmalarını arzu ediyoruz. Bakanlığımız, çok geniş tarımsal potansiyeline sahip olan ülkemizin güçlü, istikrarlı, üretken ve küresel ölçekte rekabetçi bir tohumluk sektörüne sahip olmasına katkı sağlayacak politikaları izlemeye ve uygulamaya devam edecektir.

Tohumculuk Sektöründe Yönetişim: Kamu + Özel Sektör + Sivil Toplum

“Bütün değişiklikler, gündelik yaşantıları o değişikliklerden etkilenecek olanların mümkün olduğunca azami rıza ve katılımı ile ortaya konmalıdır.”

Margaret Mead (Ed.)¹

Değişmeyen tek şey değişimdir. Birey, toplum ve kâinat var olduklarından beri daima değişim ve devinim halindedir. Çağımızda özellikle toplumsal alandaki değişimlerin iyi anlaşılması ve yönetilmesi gerekmektedir. Günümüzden 57 yıl önce M. Mead tarafından kaleme alınan yukarıdaki söz, yönetim için söylenmiş olmasa da bu kavramın en özlü anlatımlarından biridir. Bu bağlamda yönetim, şeffaflık, hesap verme ve katılımı içeren, tepeden inme değil, aşağıdan katılımı ile gerçekleşen karar alma mekanizmalarının yer aldığı, kısaca ‘daha demokratik’ bir yönetim biçimidir². Yönetişim, bir toplumsal-politik sistemdeki ilgili bütün aktörlerin ortak çabalarıyla elde edilen sonuçların oluşturduğu yapı ya da düzen olarak da tanımlanmaktadır³. Kısaca, yönetim oyununda bir tek değil üç baş aktör vardır; kamu, özel sektör ve sivil toplum (meslek kuruluşları). Oyunun kalitesi de rol paylaşımındaki hakkaniyete bağlıdır.

Yönetişim (İngilizcesi; governance/gav’ırnns/) terim olarak ilk kez Kuzey Avrupa’da, ardından da bütün dünyada kullanılmaya başlamıştır. Terimin kökeni 16. yüzyıla kadar götürülebilmektedir. Özellikle 17. yüzyılda Fransa’da hükümeti sivil toplumla uzlaştırmaya ya da kombine etmeye çalışan bir yaklaşımdan esinlendiği belirtilmektedir⁴.

Genel olarak yönetim; bir ülkenin ekonomik faaliyetlerini ve diğer ekonomilerle olan ilişkilerini etkileyen süreçle-

ri içeren, eşitlik, yoksulluk ve yaşam kalitesi üzerinde etkileri bulunan iktisadi yönetim, politika oluşturmadaki karar süreçlerini ortaya koyan siyasi yönetim ve politika uygulama sistemini içeren idari yönetim şeklinde üçe ayrılmaktadır⁵. Ayrıca yönetim için; kamu kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları iş birliğinde, yönetime katılma anlamında mekânsal farklılıklara göre katılımın boyutlarında ortaya çıkabilecek değişiklikler dikkate alınarak mekân ölçeğine göre uluslar üstü, ulusal ve yerel ölçek olmak üzere üçlü bir sınıflandırma da yapılabilmektedir⁷. Üretim faaliyetine dayalı diğer tüm sektörlerde olduğu gibi tohumculuk endüstrisinde de yönetişimin yukarıda sıralanan bütün türlerinden yararlanmak mümkündür.

Tohumculuk sektörü, başta mevzuat ve politika geliştirme olmak üzere ar-ge, üretim, tedarik ve pazarlama faaliyetlerinin altında tohumculuk endüstrisi iş kolu olarak bir dizi alt faaliyeti de kapsamaktadır. Bunlar, satış sonrası hizmet, piyasa denetimi, dağıtım-pazarlama, çeşit tanıtım, pazar araştırması, ambalajlama, paketleme, işleme (ilk temizleme, ilaçlama, kaplama, peletleme), sertifikasyon, sertifikalı (ticari) tohumluk yetiştirme (sözleşmeli üretim), kaynak (elit, orijinal, anaç) tohumluk yetiştirme, çeşit muhafaza ıslahı (idame), çeşit kayıt, çeşit adaptasyon-verim-kalite belirleme, çeşit geliştirme, bitki ıslahı, genetik materyal (germplasm) temini vb olarak sıralanabilir⁸. Hiç kuşkusuz,

sıralanan tüm bu işlerin belli bir tanım ve düzen içerisinde gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan mevzuat ve politikaların üretilmesi Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın yetki ve sorumluluğundadır.

Daha önce yürürlükte olan 308 Sayılı Tohumlukların Tescil, Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanun “üretim, mesleki örgütlenme, yetki devri, katılım ve yönetim” gibi öğeleri kapsamamaktaydı. 308 Sayılı Kanun, geniş ölçüde, kamu ağırlıklı bir tohumculuk modeli öngörmekteydi ve adeta tarla bitkileri odaklı olarak hazırlanmıştı. Oysa 08 Kasım 2006 tarihinde yürürlüğe giren 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu yönetim bağlamında birtakım yeni oluşumların hayata geçirilmesini sağlamıştır. Örneğin, bu Kanun hükümleri doğrultusunda Türkiye Tohumcular Birliği ve ona bağlı yedi alt birlik kurulmuştur. Ancak, Kanun'un ilgili bölümlerinde de görüleceği gibi bu birlikler “kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu” olarak nitelendirilmekte ve sivil toplum kuruluşu olarak değerlendirilmemektedir. Nitekim bu oluşumlar; sivil toplum kuruluşlarının “Gönüllü, kendi kendini oluşturan, gelirlerini bağışlar ve/veya üyelik ödemeleri ile sağlayan, devletten özerk, resmi kurumlar dışında ve bunlardan bağımsız olarak çalışan, özel alan ile devlet arasında aracı niteliğinde, politik, sosyal, kültürel, hukuki ve çevresel amaçları doğrultusunda lobi çalışmaları, ikna ve eylemlerle çalışan, üyelerini ve çalışanlarını gönüllülük usulüyle alan, kâr amacı gütmeyen örgütlü sosyal bir yapılanmadır”⁹ tanımı ile de örtüşmemektedir.

Bununla birlikte Türkiye Tohumculuk Endüstrisi Derneği (TÜRKTED), tohumculuk sektörünün yönetiminde şimdilik tek sivil toplum temsilcisi bir örgüt olarak kabul edilmektedir. Ayrıca TÜRKTED, dünya tohumculuğunda özel sektörün referans kuruluşu olan Uluslararası Tohum Federasyonu'nun (ISF) ve AB ülkelerinin kuruluşu olan Avrupa Tohumcular Birliği'nin (ESA) üyesi olup tohumculuk konusundaki gelişmeleri yakından izleyerek bu gelişmelerin ülkemize yansımaları için gayretlerini sürdürmektedir. Elbette, bu alanda faaliyet gösteren tüm paydaşların çeşitli amaçlar altında bir araya gelerek kamudan bağımsız yeni kuruluşlar oluşturmaları sektörün gelişimine önemli kat-

kılar sağlayacaktır. Örneğin, “Organik Tohumcular Derneği”, “GDO'lu Tohum Tüketicileri Platformu (gerekli yasal düzenleme yapılması halinde)”, “Hibrit Tohum Tanıtım Gönüllüleri”, “Yerli Tohum Üreticileri Derneği” gibi birtakım sivil toplum kuruluşlarının yanı sıra “Tohumculuk Akademisi”, “Tohumculuk Teknoparkı” gibi daha kapsamlı özerk kurumların oluşturulması Türkiye tohumculuğunun gelişimini daha da hızlandıracaktır.

Yönetimde kamunun gereğinden fazla rol üslenmesi birtakım “yönetişim stratejilerinin” uygulanmasını güçleştirmekte hatta imkânsız kılmaktadır. Söz konusu bu stratejiler de şu şekilde özetlenebilir¹⁰:

- 1- Yönetişim, kurumları, kurumların aktörlerini, ancak kurumlardan çıkan ve onların da ötesine giden aktörler olarak göstermektedir. Bu süreçte yönetim aracılığı ile hizmetlerin dağıtımında ve stratejik karar verme sürecinde, özel sektörün ve gönüllü kuruluşların daha fazla rol alması öngörülmekte ve yönetimin sorumluluğunun dağıtılması istenmektedir. Bu doğrultuda birçok ülkede sözleşme sistemi ve kamu kuruluşlarıyla özel sektörün ortaklığı karar verme ve hizmet görme sürecinde oldukça yaygınlaşmaktadır.
- 2- Yönetişim sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde rol oynayan sorumlulukların belirgin olmayan sınırlarını açığa çıkartmaktadır. Yönetişim, yönetim sisteminin artan karmaşıklığını açıklığa kavuşturmanın yanında dikkati sorumluluğa çekerek, devletin geri adım atmasını ve vatandaşa dönük olarak özel ve gönüllü sektörler üzerine sorumluluğu dağıtmasını öngörmektedir. Yani yönetim devlet ile sivil toplum arasında uzun dönemli dengedeki değişim ile ilgilenmekte ve stratejilerini buna göre belirlemektedir.
- 3- Yönetişim kurumlar arasındaki ilişkilerde mevcut güç bağımlılıklarını açıklığa kavuşturmaktadır. Güç bağımlılığı; toplu harekete yönelik örgütlerle diğer örgütlere bağlı kabul edilmektedir. Hedeflerine ulaşabilmek için örgütler kaynakların değişimini yapmak ve genel amaçlar üzerinde anlaşmak zorundadırlar. Değişimin çıktısı

sadece katılımcı kaynakların belirlenmesi ile olmamakta, aynı zamanda oyunun kuralları ve değişimin içeriği ile ilgilenmektedir. Yönetişim ilişkisinde, belirli bir değişim sürecine hakim bir kuruluş olsa dahi bu örgüt kolaylıkla komuta edilebilecektir.

4- Yönetişim, aktörlerin otonom ve kendi kendilerini yönettikleri ağlar sistemi olarak değerlendirilmektedir. Bundan dolayı yönetişim, aktörlerin otonom özerklikleri ile ilgilenmekte, nihai ortaklığı, ulaşılmak istenen kendi kendini yöneten yapılanmalar olarak görmektedir. Yönetişim ağları, hükümet politikalarını etkilemeyi değil, yönetim faaliyetlerinde bizzat rol almayı amaçlamaktadır.

5- Yönetişim, yönetmek ya da erk kullanmakta devletin gücüne dayanmayan bir icraat kapasitesinin varlığını kabul etmekte, aynı zamanda yönetimi (kamuyu), yönetmek ve rehberlik etmede yeni araçlar ve teknikler kullanmaktadır bir aktör olarak görmektedir.

Yönetişim sisteminde belirlenen söz konusu bu stratejiler yönetimin görevlerine göre de şekillenebilmektedir. Bunlar da şu şekilde belirtilebilir;

Yeniden sentez ve koordinasyon: Bu görev kilit konumda olan aktörlerin belirlenmesini ve aralarında hâkim konumda olanlarının etkin ilişkiler geliştirmelerini gerektirmektedir.

İş birliği ve yönlendirme: Bu görevde istenen sonuçlara ulaşabilmek için etkileyici ve yönlendirici ilişkiler ile ilgilenilmektedir.

Bütünleşme ve düzenleme: Bu görev ise sistem yönetimi olarak da adlandırılmaktadır. Burada bireylerin oluşturduğu alt sistemlerin ötesine gidilerek düşünme ve hareket etme süreci analiz edilmektedir. Bu şekilde istenmeyen etkiler önlenmeye çalışılmakta ve etkin koordinasyon için mekanizmalar kurulmaktadır.

Sonuç olarak, tohumculuk sektöründe, çeşit geliştirme, tohumluk yetiştirme, tohumluk işleme, tohumluk pazarlama bağlamında kamu ve özel sektör ikilemi söz konusudur. Bununla birlikte, bir hayli karmaşık, son derece dinamik, rekabetçi, ani ve çabuk kararlar alınmasını icap ettiren, ürün - pazar - tüketici (çiftçi) kullanıcı ile son derece yoğun ve yakın ilişkiler gerektiren, ticari basiret ve vizyon öngören, riske son derece açık bir işkolu olan tohumculuk endüstrisinde 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu ve ona bağlı 15 ayrı yönetmelik ile önemli iyileşmeler gözlenmektedir. Yönetişim stratejilerinin aktörler arasında daha tutarlı bir iş birliği ile uygulanabilmesi durumunda sektörün çok büyük atılımlar yapması kaçınılmazdır.

Sözün özü, yüzyıllar önce /Gelin tanış olalım, işin kolayın tutalım / Sevelim sevillelim, dünya kimseye kalmaz.../ diyen Hakk aşığı, gönül dostu Yunus Emre'nin yaşadığı bu toprakların insanı yönetişim kültürüne yeterince aşinadır.

REFERANSLAR:

- 1: Margaret Mead (Ed.), 1953, Cultural Patterns and Technical Change, a manual prepared by The World Federation for Mental Health. Published by UNESCO, printed by the Ijsel Press, Ltd. Deventer (Holland), s. 305. <http://unesdoc.unesco.org/images/0000/000036/003618eo.pdf>
- 2: Filiz Çulha Zabcı, 2002, "Dünya Bankası'nın Küresel Pazar İçin Yeni Stratejisi: Yönetişim", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 57, 3:177.
- 3: Ömer Bozkurt, Turgay Ergun ve Seriy Sezen, 1998, Kamu Yönetimi Sözlüğü, TODAİE Yay., Ankara.
- 4: Mehmet Yüksel, 2000, "Yönetişim Kavramı Üzerine", Ankara Barosu Dergisi, 58, 3:147.
- 5: HABİTAT II İstanbul, 2000, "5 Ülke Raporu, Yönetişim Alt Bölümü", İstanbul.
- 6: Maliye Bakanlığı, 2003, "İyi Yönetişimin Temel Unsurları", Ankara.
- 7: Zerrin Toprak Karaman, 2000, "Yönetim Stratejilerindeki Gelişmeler", Türk İdare Dergisi, 72, 426. 5-42.
- 8: Mehmet Uyanık, 2008, "5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu" konulu sohbet toplantısı, TZYMB, Ankara.
- 9: Yaşar Ali Sarıbay, 1997, "Türkiye'de Demokrasi ve Sivil Toplum" Liberal Düşünce Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 6.
- 10: Garry Stoker, 1998, "Governance As Theory: Five Positions", International Social Science Journal, 50, 1:17-29.

Dürüst, adil, alçak gönüllü...

TÜRKTED kurucularından Aziz Alp Karabatur'un başlattığı Uluslararası Tohum Federasyonu'na (ISF) üye olma çabaları 1988 yılında sonuçlandı ve TÜRKTED aynı yılın Mayıs ayında ISF'in üyesi oldu.

Merhum Aziz Alp Karabatur 2 Ekim 1927'de Ankara'da doğdu. Babasının o zamanlar Ankara'da öğretmenlik yapması nedeniyle çocukluğu ve gençliği Ankara Atatürk Orman Çiftliği'nde geçti. Aziz Bey bu senelerinden hep özlem ile bahsedirdi. Tabiatın içinde büyümek, onda tarıma ve tarımsal üretime karşı büyük bir yakınlığın doğmasına neden oldu ve özellikle de bağcılık ve şarapçılığa karşı daima ilgisi oldu. Lise çağında babasının Galatasaray İlkokulu'nun müdürlüğüne atanmasından sonra İstanbul'a taşındılar. İstanbul'da Kimya Mühendisliği okuduktan sonra Almanya'da Muenster şehrinde doktora yapmaya gitti. Orada Kaufman isimli çok ünlü bir profesör ile birlikte yağ konusunda önemli araştırmalar yaptı. Doktorasını tamamlayıp 1957 senesinde Türkiye'ye geri döndükten sonra bu uzmanlığı sayesinde Unilever Grubu'nun Sana Yağ Fabrikasında uzman mühendis olarak çalışmaya başladı. Unilever'de uzmanlığın yanında yö-

netici roller de almaya başladı ve ilerleyen senelerde üst düzey yöneticilik yaptı. Uzun seneler baş kimyager olarak çalıştı ve 1976-1980 senelerinde Araştırma Bölümü'nün Başkanlığı'nı da yürüttü. Ayrıca Türkiye'nin Tabasco'su sayılan Aciso'yu Unilever için icat etmekte öncülük etti. Daha ilerleyen yıllarda (1980-1984 arası) Marmara (Elida) Kozmetik'in Genel Müdürlüğü'nü yaptı, en son olarak da 1984'te Unilever Grubu'nun ayçiçeği tohumculuk işine ilk girişimi olan Güneş Tohumculuk Şirketi'ni kurdu ve 7 sene Genel Müdürlüğü'nü yaptı. 1980'lere denk gelen bu dönemde ayrıca tohumculuk endüstrisinde faaliyet gösteren özel sektör mensuplarını bir araya getirmek üzere Türkiye Tohumculuk Endüstrisi Derneği'ni kurdu ve 1991 yılına kadar Başkanlığı'nı yaptı. Bu süre zarfında, özellikle tohumculuk endüstrisi iş kolunun özel sektör bağlamında kurumsallaşması ve güçlenmesi için birçok kararın alınmasında ve hayata geçirilmesinde yılların birikimi ve deneyimini de kul-

lanarak öncülük etti. Örneğin; mısır ve soya üretiminde tohumluklara uygulanan sübvansiyonların yetersiz olması nedeniyle bu kapsamda teşviklerin artırılmasına yönelik girişimlerinin ne denli önemli olduğu sektör mensuplarınınca halen bilinmektedir. Yine tohumluk tescil sertifikasyon ve karantina mevzuatının geliştirilmesi ve güncellenmesi, tohumculukta uygulanan KDV oranının düşürülmesi, kredi kullanımının kolaylaştırılması, ihracata teşvik sağlanması, yabancı tohum şirketleriyle yerli şirketler arasındaki bazı sorunların giderilmesi, perakende tohum pazarının düzenlenmesi gibi daha birçok konuda çok kapsamlı çabalar sergiledi. Tam bir katılımcı anlayış içerisinde ve gerçek bir sivil toplum kuruluşu sorumluluğu ile sürekli olarak Tarım Bakanlığı yetkilileri ile temas halinde oldu ve tohumculuk konusunda gerçekleştirilen onlarca önemli atılımın fikir babalığını yapmakla kalmayıp, onların uygulanması için de özveriyle çalıştı. Merhum Karabatur'un TÜRKTED'in kurulması ile birlikte başlattığı Uluslararası Tohum Federasyonu'na (ISF) üye olma çabaları 1988 yılında sonuçlandı ve TÜRKTED aynı yılın Mayıs ayında ISF'in üyesi oldu. Dernek'imiz halen ülkemizi bu uluslararası kuruluşta temsil eden tek sivil toplum kuruluşudur.

Unilever Grubu'ndaki 34 yıllık çalışma hayatından emekli olduktan sonra 1990'ların başında girişimciliğini bir yakınının yaptığı Sarafin serüvenine katıldı. Türkiye'de ilk defa Fransız şaraplarının önde gelen üzümlerinden bağlar kuruldu ve bu üzümlerden varyetel (tek üzümünden) kaliteli şarabı üretildi. Aziz Karabatur Gelibolu Yarımadası'ndaki Sarafin bağlarının yer aldığı bu bölgede zeytin, badem, şeftali gibi başka tarım ürünleri de yetiştirdi. Karabatur'un en önemli özelliklerinin başında dürüst ve adil olmak gelmektedir. Ayrıca, iş hayatındaki dostluklara çok önem vermiş ve bu dostlukları sosyal ortamda da devam ettirmiştir. Unilever Grubu ve katıldığı diğer profesyonel ortamlarda hep ağırbaşlı, dürüst, beyefendi, dengeli ve alçak gönüllü kişiliği ile tanınmış ve saygı duyulmuştur. Tam bir Atatürk çocuğu olarak, vefatından sonra 23 Nisan 2010 günü toprağa verilmesi ailesi tarafından da anlamlı bir tesadüf olarak kabul edilir.

TÜRKTED 2011 Yılı Önceliklerini Açıkladı

TÜRKTED 2011 yılı çalışmalarında ağırlık vereceği konuları açıkladı. Buna göre Dernek'in bu yılki gündemi sektörde faaliyet gösteren iç ve dış paydaşlarla iş birliğinin geliştirilmesi, Tohumculuk Kanunu'nda bazı değişikliklerin sağlanması ve eğitim, ar-ge alanlarında imkanların seferber edilmesi olarak belirlendi.

İş Birliğinin Geliştirilmesi

TÜRKTED, tohumculuk sektöründe faaliyet gösteren iç ve dış paydaşlarla 2011 yılında daha kapsamlı bir iş birliğine gitmek için tüm imkânları ve koşulları değerlendirme konusunda kararlı. Öncelikle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın ilgili tüm birimleri başta olmak üzere, Türkiye Tohumcular Birliği ve Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği ile diğer ilgili alt birlikler, TÜBİTAK, üniversitelerin ilgili fakülte ve bölümleri, DPT, ABGS, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı gibi kamu kurum ve kuruluşları ile somut iş birliğini geliştirmek Dernek'in öncelikli hedefi. Bunun yanında, Türkiye tohumculuk sektörünün gelişimine katkı yapabilecek bütün sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları ve özel sektör temsilcileriyle de daha kapsamlı iş birliğine gitmek planlanıyor.

Tohumculuk Kanunu'nda Bazı Değişiklikler Yapılmasının Sağlanması

Tohumculuk sektörü, 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu'nun 31 Ekim 2006 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte önemli atılımları gerçekleştirmeye başladı. Bununla birlikte, geride kalan dört yıl içerisinde söz konusu Kanun'da bazı değişikliklerin yapılması ihtiyaç ve zaruret haline geldi. TÜRKTED, bu kapsamda sektördeki diğer paydaşların da görüşlerini dikkate alarak Tohumculuk Kanunu'nda kısa ve orta vadede yapılmasını öngördüğü değişikliklerle ilgili 2010 yılının son aylarında başlattığı girişimlerini, 2011 yılında da hızlandırarak sürdürecektir.

Eğitim ve Ar-Ge

Tohumculuk sektörünün kurumsal kapasitesini geliştirmek amacıyla ar-ge ve eğitim konusunda tüm imkânları seferber etmek TÜRKTED'in en önemli önceliklerden. Bu kapsamda, üye firmaların yönetici kadrolarının tohumculuk alanında gerçekleşen yenilikleri ve eğilimleri daha detaylı tanıyabilmeleri, ayrıca her geçen gün daha karmaşık hale gelen ülkesel ve uluslararası pazar koşullarında stratejik karar alma süreçlerini daha kolay bir şekilde uygulayabilmeleri için kapsamlı eğitimlerin yapılması en başta gelen gündem maddelerinden biri. Üyeler tarafından istihdam edilen teknik personelin tohumculuk endüstrisinde dünyada gerçekleştirilen başarıları kanıtlanmış en güncel uygulamalar ve yenileşimci teknikler konusunda bilgi ve deneyimlerini artırmak amacıyla çeşitli düzeylerde teorik ve uygulamalı eğitimler planlanıyor. Özellikle klasik ıslahçılarla modern biyoteknolojiyi bitki ıslahında kullanan araştırmacıları buluşturmak ve çeşitli ıslah projelerinde iş birliği yapmalarını sağlamak TÜRKTED'in bir diğer önceliği.

Paydaş Kurumlara Ziyaret

TÜRKTED Yönetim Kurulu Başkanı Ali Özbuğday ve beraberindeki Yönetim Kurulu Üyeleri, Tohumculuk Kanunu'nda yapılması öngörülen değişiklikler başta olmak üzere, tohumculuk sektörüyle ilgili gündemdeki çeşitli konularda görüş alışverişinde bulunmak ve iş birliği imkânlarını değerlendirmek amacıyla 21 Aralık 2010 tarihinde Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürü Bedrettin Yıldırım, Tarım İşletmeleri Genel Müdürü Mehmet Halis Bilden, TKB Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürü Ali Karaca ile Genel Müdür Yardımcıları Dr. Talat Şentürk ve Bahattin Bozkurt'un yanı sıra Tohumculuk Dairesi Başkanı Metin Kaycıoğlu'nu ziyaret etti. Tam bir dostluk havası içinde oldukça verimli geçen görüşmelerde, Dernek'in en önemli paydaşı olan bu üç kurumun üst düzey yöneticileriyle, Kanun'da özellikle kısa vadede yapılması öngörülen değişiklik talepleriyle ilgili izlenecek yol üzerinde duruldu. Ayrıca, yürürlükteki bazı mevzuat ile politika uygulamaları hakkında değerlendirmelerin yapıldığı ziyaretlerde sektörün gelişimini daha da hızlandırmak için yapılması gereken öncelikli işler bağlamında da mutabık kalındı.

ESA'nın GDO Duruşu

Avrupa Tohumcular Birliği (ESA), AB tarafından onaylanmış GDO'ların* tohumluktaki potansiyel bulaşıklığı ile ilgili olarak hukuki belirsizliğin tamamıyla sona erdirilmesini istedi. ESA bu amaçla Avrupa Komisyonu'na çağrı yaparak, onaylanmış GDO'ların tohumluktaki azami düzeyinin belirlenmesinin yanı sıra güvenilir sonuçlar sağlamak için yeknesak bir AB örnekleme ve test protokolünün oluşturulmasını da talep etti. Teknik olarak kaçınılması imkansız ya da harici etkenlere bağlı nedenlerle tohumda bulunan GDO'ların varlığını belirleyecek eşik seviyelerle ilgili düzenleme yapılması konusunda Komisyon 10 yılı aşkın süreden beri söz veriyor. ESA da üye devletler gibi defalarca Komisyon'a çağrı yaptı ve bu sözünü somut bir eyleme dönüştürmesini istedi. Bununla beraber, dünyada GD'li üretimde meydana gelen artışa ve Avrupa'da onaylanmış GDO'ların sayısındaki yükselişe ve mevcudiyetine rağmen kayıtsızlık sürüp gidiyor. Yeni Komisyon önerisi, üye ülkelere GD'li ürünlerin bölgelerinde yetiştirilmesi için kendi başlarına karar verme hakkı tanırken GDO'larla ilgili resmi izin AB düzeyinde sürdürülebilmesi için aslında tek çözüme olan ihtiyacı daha da artırıyor. Uygulamada bu durum şu anlama geliyor; bazı ülkeler için AB onaylı GDO üretimi yasal kabul edilirken, diğer bir kısmı için çok düşük veya teknik olarak kaçınılmaz düzeyde olsa bile yasal olmayacaktır. Doğal olarak, kabul edilmiş böylesi GDO'lar sadece gıda ve yemde değil tohum ve tarlada da hatta onun ticari olarak ekimine izin vermeden üye ülkelerde de çok az miktarda görülecek. Bir arada yaşayan farklı üye devlet ve bölgelerin kendi kural ve standartlarıyla bitlikte bu durum, tohum şirketleri ve çiftçiler için, hukuksal belirsizliği daha da artıracak.

* EU Directive 2001/18/EC, Regulation 1829/2003, Regulation 1829/2003.

ISF 2011 Dünya Tohumculuk Kongresi Belfast'ta Toplanıyor

Uluslararası Tohumculuk Federasyonu'nun (International Seed Federation / ISF) 2011 yılı Dünya Tohumculuk Kongresi 30 Mayıs - 1 Haziran 2011 tarihleri arasında Belfast'ta yapılacak. ISF Başkanı Truels Damsgaard yayınladığı davet mesajında; ISF Dünya Tohumculuk Kongresi'nin gündeminde uluslararası tohumculuk endüstrisinin daha da geliştirilmesinin önemi göz önüne alınarak Bölümlerde ve Komitelerde ele alınacak birçok farklı konunun sunulduğunu ve her zaman olduğu gibi ticari ve sosyal ağların oluşumu için de Kongre'de yeterli boşluk olacağını belirtti.

Damsgaard ayrıca, ISF'in iki menşei kuruluşundan biri olan FIS'in (International Seed Trade Federation) 1924 yılında İngiltere'de kurulduğunu ve Kongre'nin tohumcuları tekrar bu ülkede bir araya getirmesinin ilginç olduğunu ifade etti. Kongre'nin online kayıtları 04 Ocak 2011'de aşağıdaki internet adresinde başladı: <http://www.worldseed2011.com/congress2/registration.html>

ESA'nın 2011 Yılı Öncelikleri

European Seed Association (ESA / Avrupa Tohumcular Birliği), Avrupa tohumculuk sektörü ve ilgili sektörlerden yeni katılan üyeleri ile giderek büyüyor. Bu tür etkin bir temsil, güçlü yapılar, adil süreçler ve ESA üyeleri ve Brüksel Sekreteryası arasında mümkün olduğunca yoğun bir iletişim gerektiriyor. ESA, politika geliştirme süreçlerini ve üyelerine sağladığı bilgi ve hizmeti daha uzun süreli izleme ve denetleme, kullanıcı dostu veri tabanları dahil web sitesi araç ve işlevlerine devamlı yatırım yapma yoluyla ve karar mercilerine, ilgili taraflara ve halka ulaşmaya ve destek sağlama ya odaklanarak, bu anlamda kapasitesini daha da geliştirmek için çaba göstereceğini açıkladı. ESA'nın açıkladığı diğer öncelikleri ise şöyle:

Ulaşma ve İletişim

Tüm tarımsal üretimin ve böylelikle gıda güvenliğinin başlangıç noktası olan, bitki ıslahı, çeşit geliştirme ve tohumluk pazarlama geçmişten günümüze, ürün kalite standartları ve bitki sağlığı gereklilikleri dahil olmak üzere, fazlasıyla düzenlemelere tabi tutulan etkinlikler oldu. Halihazırda, AB'nin tohumlukla ilgili mevzuatı gözden geçiriliyor ve yakın bir zamanda üye devletler ile Avrupa Parlamentosu modernizasyon önerilerini yalnızca kilit paydaşlar ile değil, ayrıca ilgili birçok toplumsal grup ile tartışacak. ESA bu gelişmeler doğrultusunda, Avrupa bitki ıslah sektörünün özel ihtiyaçlarını karşılamak ve bu sektörde sürdürülebilir çiftçiliğin ve rekabetçi bir Avrupa tarım-gıda zincirinin önemini aktarmak için ulusal kurumlara ve Avrupa kurumlarına, politikacılara ve diğer paydaşlara ulaşma kapasitesini ve ayrıca kamuoyu ile olan iletişimini daha da artıracak.

Yenileşim ve Sürdürülebilirliğin Desteklenmesi

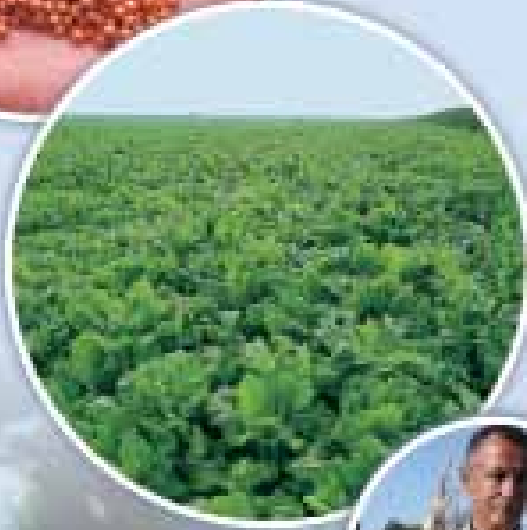
Modern tarımda bilim ve teknoloji yenileşimin ana kaynaklarıdır. Büyük nüfus artışı ve iklim değişikliği gibi temel zorluklar nedeniyle ıslah çalışmalarının geliştirilmesine ve modern çeşitlerin performansına daha fazla yatırım yapma ihtiyacı karşımıza çıkıyor. Daha şimdiden, bitki ıslah sektörü en büyük ar-ge kotası olan sektörler arasında. Fakat bu yatırım makul düzenleme ortamlarına ve nihai olarak topluluğun bir bütün olarak desteğine bağlı. Bu desteği sağlamak ESA'nın başlıca yükümlülüklerinden ve sektörün; Avrupa'nın sürdürülebilir, yüksek kaliteli, çiftçilerin ve yetiştiricilerinin ihtiyaçlarına karşılık verebilen, kamu sağlığı, tüketici ve çevre korunması ve biyo-çeşitliliğin artırılması ve korunması gibi alanlardaki sosyal politika hedeflerini dikkate alan bir tarım politikası hedefine ulaşmasına yardımcı olabilmesi için bir ön koşul. ESA, bir sonraki AB ar-ge çerçeve programı gibi yollar aracılığı ile sektörün ar-ge faaliyetlerini geliştirmek ve Avrupa'nın bitki ıslah ve tarım sektörünün başarılı geleceği için sosyal desteğin kilit unsuru olan fikri mülkiyet haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik etkili ve etkin yöntemler geliştirmek için çalışacak.

TURKTED ÜYE FİRMALARI

FİRMA ADI	TOHUM ÇEŞİDİ (SEED VARIETY)	WEB ADRESİ
AGROMAR MARMARA TAR. ÜRN. SAN. VE TİC. A.Ş.	Sebze, Mısır (Vegetables, Corn)	www.agromar.com.tr
AGROVA TARIMSAL ÜRETİM VE PAZ. SAN. LTD. ŞTİ.	Yer Fıstığı, Soya (Peanut / Groundnut & Soybean)	www.agrovatohum.com
AGROTAN TOHUMCULUK VE TAR. ÜRÜN. TİC. LTD. ŞTİ.	Sebze (Vegetables)	www.agrotan.com.tr
ALANYA TOHUMCULUK LTD. ŞTİ.	Sebze (Vegetables)	www.alanyatohum.com
ALTIN TOHUMCULUK TİC. VE SAN. A.Ş.	Sebze (Vegetables)	www.altintohumculuk.com.tr
AKDENİZ TOHUM SAN.TİC. LTD. ŞTİ.	Sebze, Mısır, Çim (Vegetables, Corn, Amenity Grass)	www.akdeniztohum.com
AG TOHUM SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Sebze (Vegetables)	www.agtohum.com
AMC-TR TARIM SAN. TİC. A.Ş.	Sebze (Vegetables)	www.amc-tr.com
ANADOLU EFES BİRACILIK VE MALT SAN. A.Ş.	Hububat, Şerbetçiotu (Cereals, Hops)	www.anadolugroup.com
ANADOLU TOHUM ÜRETİM VE PAZ. A.Ş.	Sebze, Mısır, Çim (Vegetables, Corn, Amenity Grass)	www.anadolutohum.com
ANKA TOHUMCULUK TAR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Patates (Potatoes)	www.ankatohumculuk.com
AR TARIM TOHUMCULUK SAN. VE TİC. A.Ş.	Patates, Sebze, Hububat (Potatoes, Vegetables, Cereals)	www.artarim.com
ASD PLASTİK AMBALAJ VE TOHUM SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Yem Bitkileri, Hububat, Mısır, Ayçiçeği (Forage Crops, Cereals, Maize, Sunflower)	-
ASGEN TARIM TİCARET A.Ş.	Sebze, Mısır, Patates (Vegetables, Corn, Potatoes)	www.asgen.com.tr
ATA TOHUMCULUK İŞLET. SAN. VE TİC. A.Ş.	Hububat (Cereals)	www.atatohum.com.tr
AYER TARIM SAN. VE TİC. A.Ş.	Sebze, Mısır, Çiçek, Sebze Fidesi (Vegetables, Corn, Flowers, Seedlings for Vegetables)	www.ayer.com.tr
BAYER TÜRK KİMYA SAN. LTD.ŞTİ.	Pamuk (Cotton)	www.bayer.com.tr
BETA ZİRAAT VE TİCARET A.Ş.	Sebze, Endüstri Bitkileri, Hububat, Çim (Vegetables, Ind. Crops, Cereals, Amenity Grass)	www.betaziraat.com.tr
BİAR TOHUMCULUK BİTKİSEL ARŞ. ÜRET. VE PAZ. LTD. ŞTİ.	Sebze (Vegetables)	-
BİRCAN TARIM TUR. TİC. İTH. İHR VE SAN. LTD. ŞTİ	Sebze (Vegetables)	www.bircantarim.com.tr
BİRLİK TOHUMCULUK	Tarla Bitkileri (Field Crops)	www.birliktohumculuk.com
BURSA TOHUMCULUK ZİRAAT VE TİC. A.Ş.	Sebze (Vegetables)	www.bursaseed.com
BOLPAT BOLU PATATES SAN. VE TİC. A.Ş.	Patates (Potatoes)	-
ÇAĞDAŞ TOHUMCULUK TAR. SAN VE TİC. LTD. ŞTİ.	Sebze (Vegetables)	www.cagdastohum.com.tr
ÇİMSAN TARIMSAL ÜRÜNLER TİC. LTD. ŞTİ.	Çim, Kanola, Patates, Mısır (Amenity Grass, Canola, Potatoes, Corn)	www.cimsan.com.tr
ÇİMTEKNİK TOHUMCULUK ZİR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Çim, Yem Bitkileri (Amenity Grass, Forage Crops)	www.cimteknik.com.tr
DAKO TOHUMCULUK TİC. VE SAN. A.Ş.	Hububat, Endüstri Bitkileri (Cereals, Ind. Crops)	www.dakotohumculuk.com
DOĞA TOH. HAYV. PAZ. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Patates (Potatoes)	www.dogaseed.com
TURYİL TARIM ÜRÜNLERİ TİC. SAN. LTD. ŞTİ.	Sebze, Hububat (Vegetables, Cereals)	-
FİTO TOHUMCULUK TİC. LTD. ŞTİ.	Endüstri Bitkileri, Çim, Sebze (Ind. Crops, Amenity Grass, Vegetables)	www.fito.com.tr
FRİTOLAY GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.	Yem Bitkileri, Patates (Forage Crops, Potatoes)	www.fritolay.com.tr
GENTA GENEL TARIM ÜRÜNLERİ PAZ. A.Ş.	Sebze (Vegetables)	www.anadolutohum.com
GOLDEN WEST TOH. VE TİC. LTD. ŞTİ	Sebze, Pamuk, Mısır (Vegetables, Cotton, Corn)	www.goldenwest.com.tr
HAZERA TOHUMCULUK VE TİC. A.Ş.	Sebze, Tarla Bitkileri (Vegetables, Field Crops)	www.hazera.com

FİRMA ADI	TOHUM ÇEŞİDİ (SEED VARIETY)	WEB ADRESİ
İLCİ İNŞAAT SANAYİ VE TİC. A.Ş.	Yemelik Baklagiller, Yağlı Tohumlar, Hububat, Yem Bitkileri (Pulses, Oil Crops Cereals, Forage Crops)	www.ilci.com.tr
İSTANBUL TARIM SAN. VE TİC. A.Ş.	Sebze, Yem Bitkileri, Çiçek (Vegetables, Forage Crops, Flowers)	www.istanbultarim.com.tr
İSTANBUL TOHUM TARIM SAN VE TİC. LTD. ŞTİ.	Çim, Sebze, Çiçek (Amenity Gras, Vegetables, Flowers)	www.istanbultohumculuk.com.tr
KWS TÜRK TARIM TİCARET A.Ş.	Şeker Pancarı, Mısır, Yem Pancarı, Ayçiçeği (Sugar Beets, Maize, Forage Bets, Sunflower)	www.kwsturk.com.tr
MARO TARIM İNŞAAT TİC. VE SAN. A.Ş.	Yem Bitkileri, Çim (Forage Crops, Amenity Grass)	www.maro.com.tr
MAY AGRO TOHUMCULUK A.Ş.	Sebze, Endüstri, Yem ve Tarla Bitkileri (Vegetables, Ind. Crops, Forage Crops, Agronomics)	www.may.com.tr
MONSANTO GIDA VE TARIM TİCARET LTD. ŞTİ.	Endüstri Bitkileri, Yem Bitkileri, Sebze (Ind. Crops, Forage Crops, Vegetables)	www.monsanto.com
MULTİ TARIM TİC. LTD. ŞTİ.	Sebze (Vegetables)	www.multitarim.com.tr
NUNHEMS TOHUMCULUK LTD. ŞTİ.	Sebze (Vegetables)	www.nunhems.com
ÖZBUĞDAY TARIM İŞT. VE TOH. A.Ş.	Pamuk, Sebze, Yem Bitkileri, Hububat (Cotton, Vegetables, Forage Crops, Cereals)	www.ozbugday.com.tr
PROGEN TOHUM A.Ş.	Pamuk, Yem Bitkileri, Hububat (Cotton, Forage Crops, Cereals)	www.progenseed.com
PIONEER TOHUMCULUK DAĞITIM VE PAZARLAMA LTD,ŞTİ.	Endüstri Bitkileri, Yem Bitkileri (Ind. Corps, Forage Crops)	www.pioneer.com/turkey
POLEN TOHUMCULUK VE TAR. ÜRN. SAN. VE TİC.	Alfalfa, Mısır (Alfalfa, Corn)	www.polenseed.com
POLTAR TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİCARET LTD.	Sebze, Mısır (Vegetables, Corn)	www.poltar.com.tr
RIJKZWAAN TARIM TİCARET LTD. ŞTİ.	Sebze (Vegetables)	www.rijkzwaan.nl
RİTO TOHUMCULUK A.Ş.	Sebze (Vegetables)	www.rito.com.tr
SAFA TARIM A.Ş.	Sebze, Mısır, Ayçiçeği (Vegetables, Corn, Sun Flower)	www.safatarim.com.tr
SETO SEBZE TOHURLARI ÜRETİM VE TİC. A.Ş.	Sebze (Vegetables)	www.seto.com.tr
SU TARIM TURİZM İNŞ. TAAH. SAN. VE TİC. A.Ş.	Sebze (Vegetables)	www.sutarim.com.tr
S.S.TARIŞ PAMUK SATIŞ KOOP. BİRLİĞİ AR-GE	Pamuk (Cotton)	www.taris.com.tr
SMYRNA TOH. FIDE FİDAN ZİRAİ DAN. İT. İH. SAN. VE TİC. LTD ŞTİ.	Fide, Fidan (Seedling, Sapling, Young Tree)	www.smyrnatohumculuk.com
SYNGENTA TARIM SANAYİ VE TİC. A.Ş.	Çiçek, Endüstri Bitkileri, Sebze (Flowers, Ind. Crops, Vegetables)	www.syngenta.com
TAREKS TARIM ÜRÜN. ARÇ. GRÇ. İTH. İHR. VE TİC. A.Ş.	Patates, Hububat (Potatoes, Cereals)	www.tareks.com.tr
TARIM İŞLETMELERİ GEN. MÜD. (TİGEM)	Sebze, Hububat, Endüstri Bitkileri (Vegetables, Cereals, Ind. Crops)	www.tigem.gov.tr
TASACO TARIM SAN. VE TİC. A.Ş.	Yem Bitkileri, Çiçek, Sebze, Çim (Forage Crops, Flower Seed, Vegetables, Amenity Grass)	www.tasaco.com
TAT TOHUMCULUK A.Ş.	Sebze, Fide, Kanola, Mısır, Ayçiçeği (Vegetables And Seedlings , Canola, Corn, Sunflower)	www.tat.com.tr
TEKCAN TOHUMCULUK	Hububat (Cereals)	www.tekcanthum.com
TİVAK TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	Yem Bitkileri, Hububat (Forage Crops, Cereals)	www.tivak.com.tr
TOROS TARIM SAN. VE TİC. A.Ş.	Sebze, Buğday, Mısır, Pamuk, Patates (Vegetables, Wheat, Maize, Cotton, Potatoes)	www.toros.com.tr
ULUSOY TOHUMCULUK ZİR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Çim, Yem Bitkileri (Amenity Grass, Forage Crops)	www.ulusoyseed.com.tr
VERİM ZİRAAT LTD. ŞTİ.	Sebze, Süs Bitkileri (Vegetables, Ornamentales)	www.verimziraat.com
YALTIR TARIM ÜRÜNLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.	Sebze, Meyve (Vegetables, Friut)	www.yaltir.com.tr
YÜKSEL TOHUMCULUK TARIM SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Sebze (Vegetables)	www.yukseltohum.com

Tohum; bugün için değer, gelecek için yatırım!

www.turkted.org.tr

TÜRKTED

Türkiye Tohumculuk
Enstitüsü Derneği